

Lapset ja Nuoret SIB

Kohti vaikuttavaa syrjäytymisen ehkäisyä

Uuden edessä

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® 5.-6.10.2021

SYRJÄYTYMINEN

voi maksaa yhteiskunnalle jopa 680 000 €

LAITTOSSIJOITUS

maksaa keskimäärin 90 000 € / vuosi

INHIMILLINEN HINTA ON MITTAAMATON

VOISIMMEKO

JOHTAA TIEDOLLA JA
EHKÄISTÄ SYRJÄYTYMISTÄ

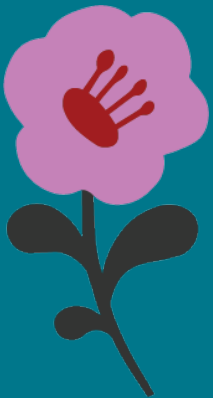
VAIKUTTAVAMMIN?

YHTENÄ RATKAISUNA SOCIAL IMPACT BOND (SIB) - VAIKUTTAVUUSINVESTOIMINEN

Sijoittaja ottaa riskin -

KUNTA MAKSAA VAIN
VAIKUTTAVUUDESTA

Lapset SIBin rahasto tällä hetkellä noin 5 miljoonaa €

Sijoittajille palautettava pääoma ja tuotto on sidottu lasten ja nuorten tilanteen paranemiseen.

VAIKUTTAVUUTTA SEURATAAN VUOTEEN 2031

LAPSET SIB -KUNNAT JA TOIMIJAT

Diakonissa-laitos

NUORTEN YSTÄVÄT

KOHDERYHMÄT

PERHETAUSTAN TAI LAPSEN HAASTEIDEN VUOKSI RISKIRYHMÄSSÄ OLEVAT

- 0-6 kk ikäiset lapset (Karviainen)
- 3-6 -vuotiaat lapset (Helsinki)
- alakouluikäiset pojat (Hämeenlinna)
- 6.-9. luokkalaiset (Jyväskylä)

NEPSY-PIIRTEIDEN JA PERHETAUSTAN VUOKSI RISKISSÄ OLEVAT LAPSET

- 4-8 -vuotiaat lapset (Lohja)
- 3-4 -vuotiaat lapset (Vantaa)

HUOSTASSA OLEVAT TAI OLLEET

- 15-17- vuotiaat (Tampere)

PUDOKKUUSUHAN ALLA OLEVAT

- 2. asteen koulutuksessa olevat nuoret (Jyväskylä)

VAIKUTTAVUUS, TULOSPALKKIOIDEN PERUSTE

ERITYISPALVELUIDEN KÄYTTÖKUSTANNUKSET

(Helsinki, Hämeenlinna, Karviainen, Lohja, Vantaa)

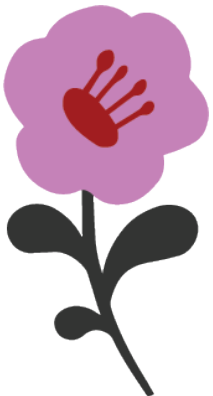
NEET (NOT IN EMPLOYMENT, EDUCATION OR TRAINING) (Hämeenlinna)

OHJELMASSA OLEVIENTEN NUORTEN KOULUTUS JA TYÖLLISTYMINEN

(Karviainen, Jyväskylä (toinen aste), Tampere)

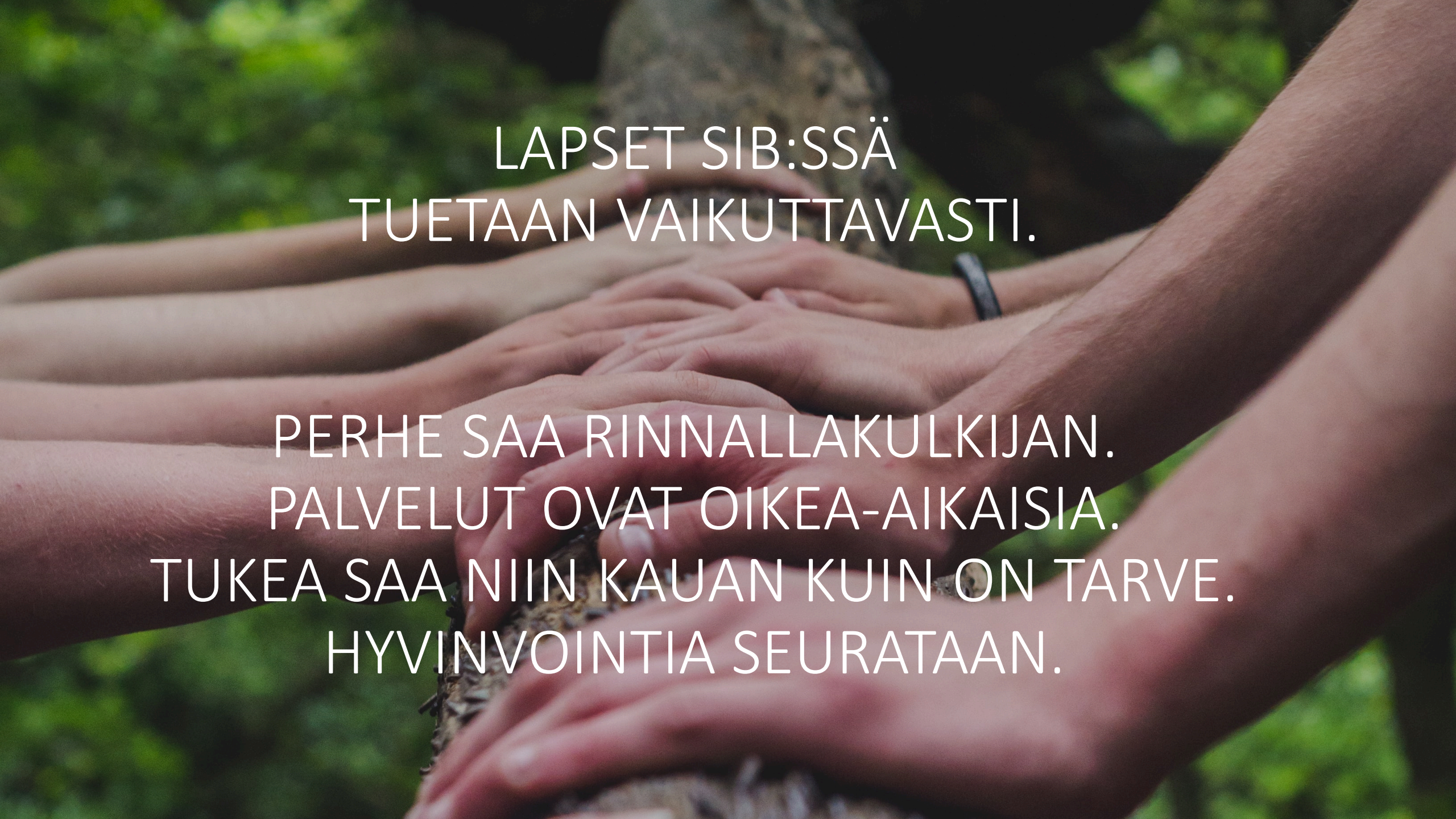
LUVATTOMIEN POISSAOLOJEN MÄÄRÄ, TODISTUSTEN KESKIMÄÄRÄ JA HUOSTAANOTTOJEN MÄÄRÄ

(Jyväskylä, perusaste)

LAPSET SIB TUKEE
AINAKIN 1000
RISKISSÄ OLEVAA
LASTA JA NUORTA

LAPSET SIB:SSÄ
TUETAAN VAIKUTTAVASTI.

PERHE SAA RINNALLAKULKIJAN.
PALVELUT OVAT OIKEA-AIKAISIA.
TUKEA SAA NIIN KAUAN KUIN ON TARVE.
HYVINVOINTIA SEURATAAN.

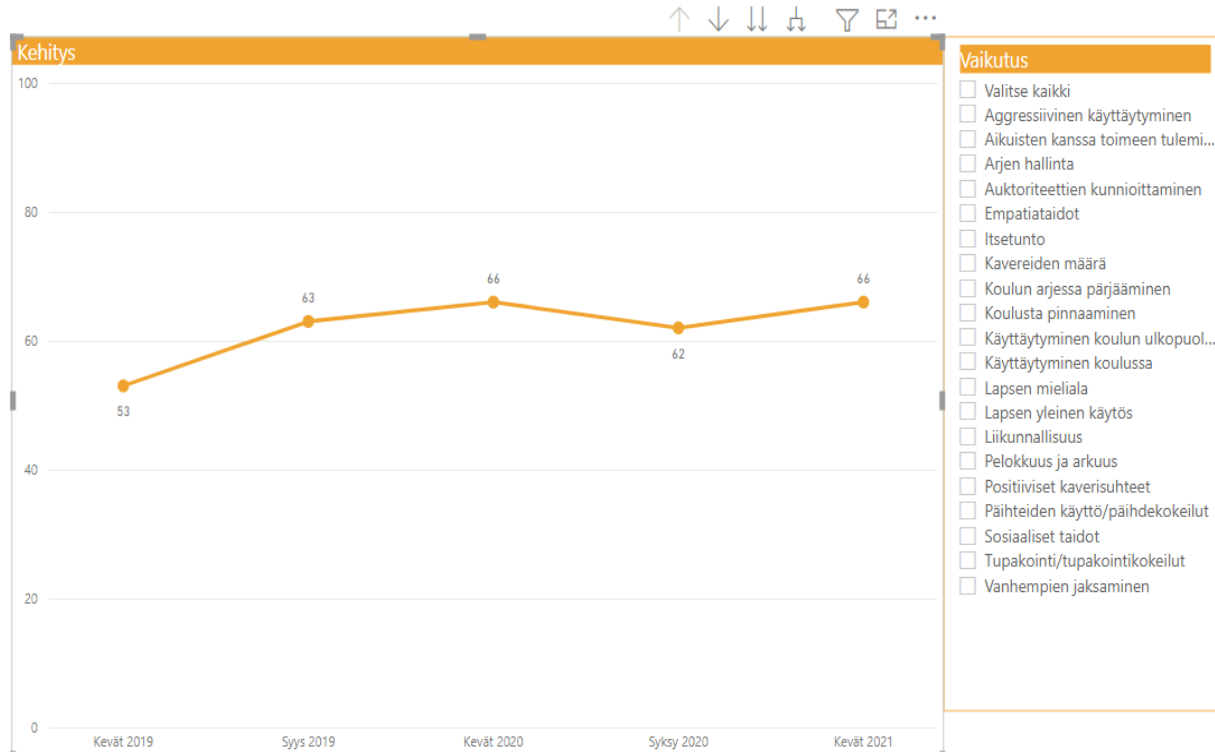
HYVINVOINTIMITTARIT

ICEHEARTS – mm. Jääsydän, muutokset lapsissa
SOS LAPSIKYLÄ – Tulostähti ja Koettu hyvinvointi –kysely
VAMOS / HDL – mm. Tulostähti, muutokset tulostatuksessa
NUORTEN YSTÄVÄT – 3X10D

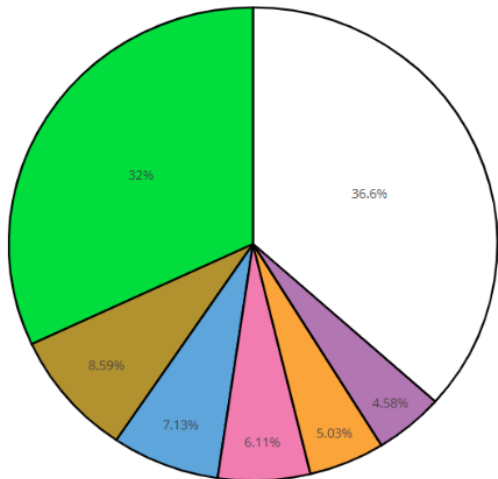
JATKUVA PALVELUMUOTOILU DATAN PERUSTEELLA

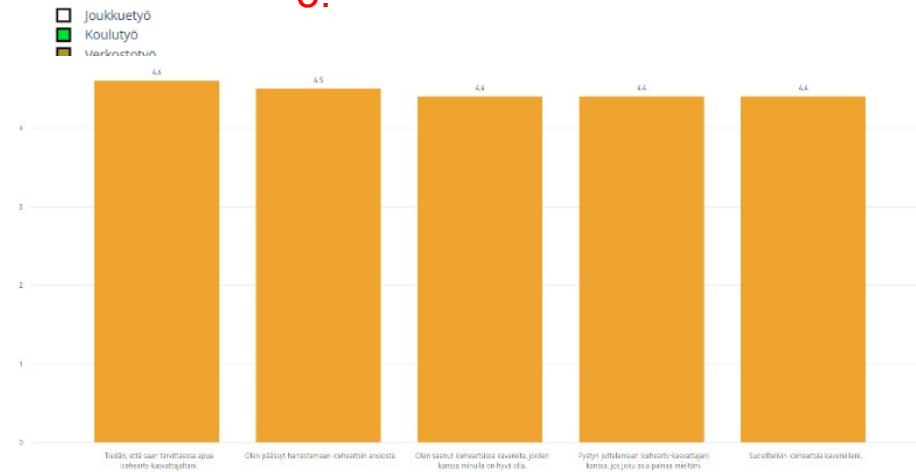
2.

1.

3.

Vaikuttavuusseurannan kolmiosainen tavoite:

1. Työn näkyväksi tekeminen ja laadun varmistaminen.
2. Lapsikohtainen seuranta ja tiedolla johtaminen.
3. Lasten oman näkemyksen kuuleminen.

+ erilliset vanhempien palautekyselyt

+ erilliset verkostokyselyt

Vaihe

Aloitustilanne

Ollut palvelussa ko..

Lopetustilanne

Kolme kuukautta p..

n= 65

n= 51

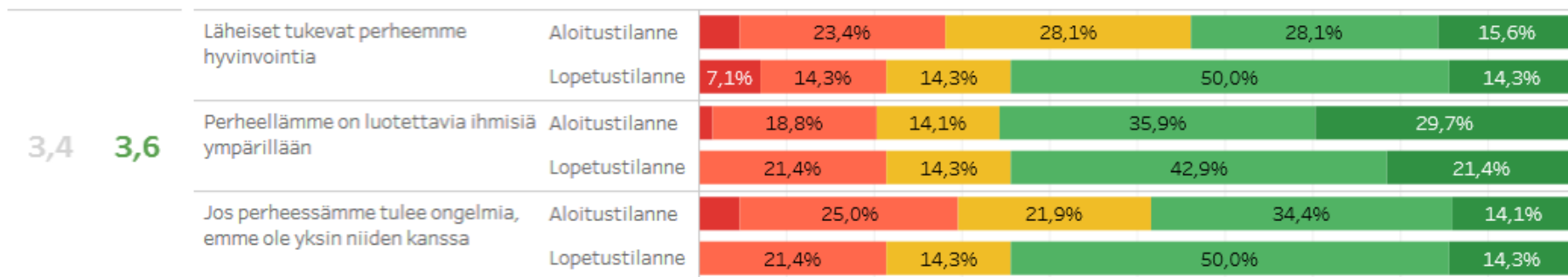
n= 13

n= 4

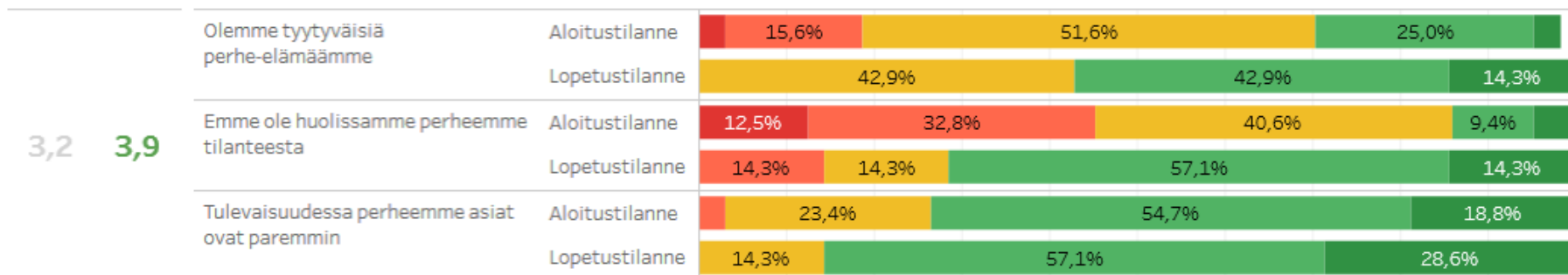

SOS
LAPSIKYLÄ

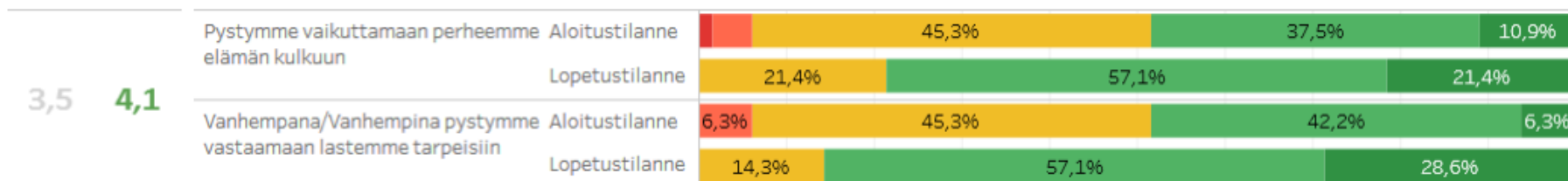
Tukiverkko

Tulevaisuuden näkymät

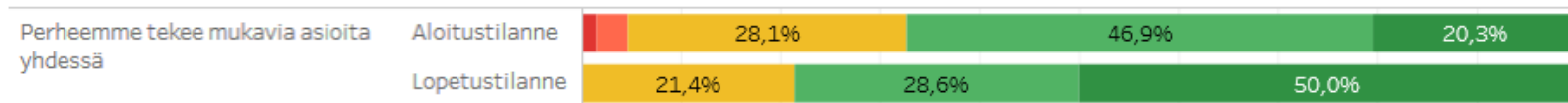

Vanhemmuus

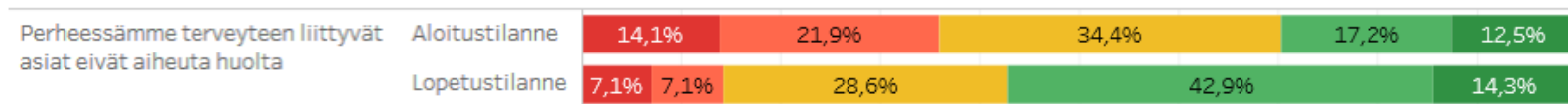

5 = Täysin sa...
4
3
2
1 = Täysin eri...

5.8

5.5

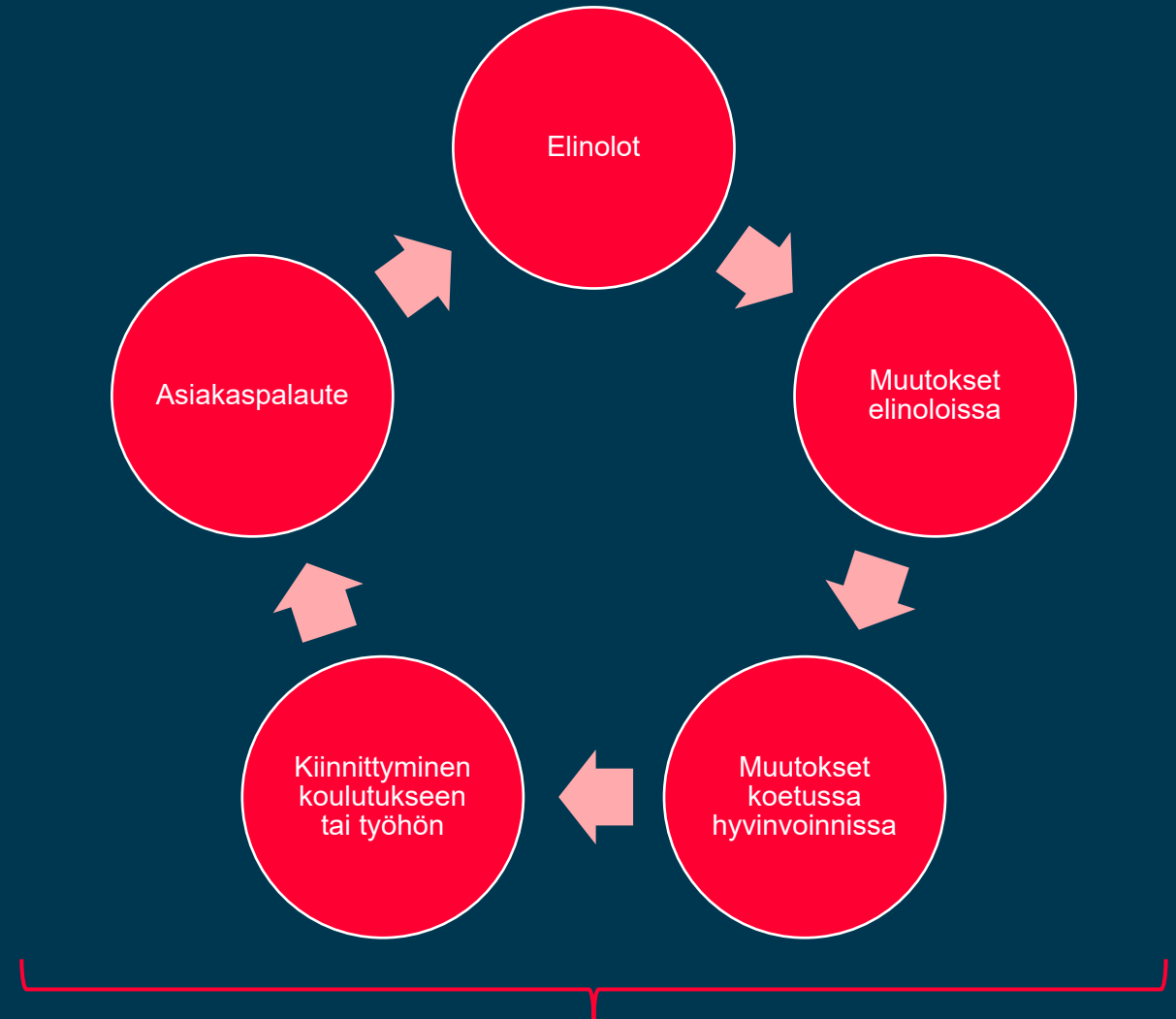

Koettu
hyvinvointi

Aloitustilanne n= 63
Lopetustilanne n= 14

Mittarit Vamos SIB-toteutuksessa

- **Muutos elinoloissa:**
 - Työmarkkinastatus
 - Tulostatus
 - Asumistilanne
 - Koulutustausta
- **Tiedot interventioista:**
 - Saatu valmennus / käynnit
 - Toimenpiteet
 - Palvelun kesto
 - Jatko-ohjaus & seuranta
- **Muutos koetussa hyvinvoinnissa**
 - Kokemus
 - Tyytyväisyys
 - Luottamus
 - Tulostähden hyvinvointimuutokset

3X10D®- elämäntilannemittari

- Mahdollistaa sekä yksilön että perheen, mutta myös alueellisen hyvinvoinnin ajantasaisen tilanteen tarkastelemisen
- Vastaajan oma näkemys ja kokemus omasta tilanteestaan
- Koostuu kymmenestä kysymyksestä hyvinvoinnin kannalta oleellisista elämänalueista - vastaaminen vie ainoastaan muutaman minuutin
- Lomakkeet eri ikäisille lapsille ja nuorille + vanhemmille
- Lomakkeet käännetty useille eri kielille
- Tuo esille asiakkaan näkemyksen ja mahdollistaa sen jakamisen tasapuolisesti kaikille ammattilaisille
- Voi hyödyntää Omaolo-palvelussa (niillä alueilla, missä Omaolo on käytössä)
- Lisätietoa: <https://www.diak.fi/kumppanille-ja-kehittajalle/kehittamistyokalut/3x10d/#90e4467e>

KOHTI SYSTEEMISTÄ MUUTOSTA KUNNISSA

UUDENLAINEN YHTEISTYÖMALLI

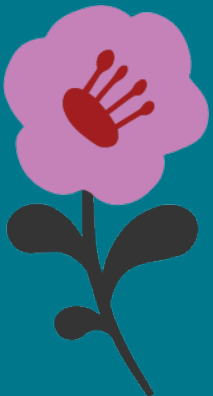
- kunnat, palveluntuottajat ja asiakkaat mukana arvioimassa vaikutuksia

HAVAINTOJEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN

- toimintakulttuuri ja palveluaukot näkyväksi

VAIKUTUKSET JA VAIKUTTAVUUS

- mikä auttaa

”Äiti sanoi,
et sä olet
pelastanut meidät.”
(lapsi)

”Ainakin yhden
perheen elämää se
on muuttanut
paljon.”
(aikuinen)

Lapset SIB ottaa kopin -
AJOISSA.

WWW.LAPSETSIB.FI

Lastensuojelun Keskusliitto
riikka.westman@lskl.fi

LAPSET JA NUORET SIB

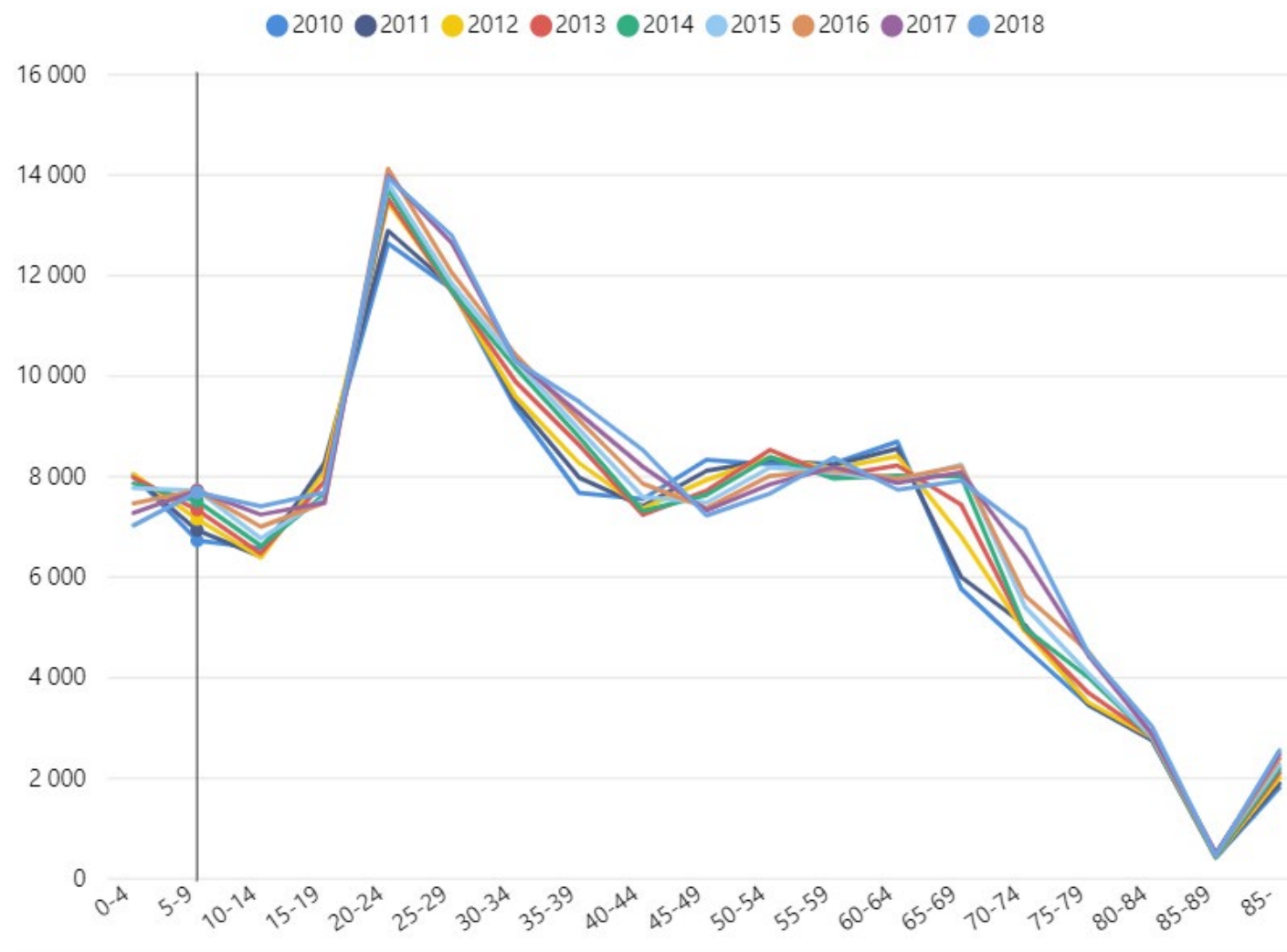
Jyväskylän kaupunki

Marja-Sisko Kataikko 6.10.2021

JYVÄSKYLÄ ON NUORTEN KAUPUNKI

- Asukasluku 140 188 (vuonna 2020)
- Ulkomaalaisten osuus 3,3 % - 123 äidinkieltä
- Jyväskylässä asuu 54 000 alle 29-vuotiaasta (~40 % koko väestöstä)
 - 15 – 19 –vuotiaita 7 500
 - 20 – 24 –vuotiaita 14 000
 - 25 – 29 –vuotiaita 12 500
- Perusopetus - oppilaita 13 000
- Toiseen asteen koulutus - opiskelijoita 11 950
- Korkeakoulut - opiskelijoita 21 500
 - Ammattikorkeakoulu 7 500
 - Jyväskylän yliopisto 14 000

VÄESTÖ IKÄRYHMITTÄIN, JYVÄSKYLÄ

VÄSKYLÄ

KUSTANNUKSET NEET-NUORISTA

(TIEDOT YKSIKKÖKOHTAISISTA KUSTANNUKSISTA: PETRI HILLI, TEM)

- Jyväskylässä on tuhansia NEET-nuoria
- Kustannus / nuori / vuosi: 18 000 €, sis. verot ja työmarkkinatuki.
(arvio: Petri Hilli, Sitra)
- Kustannusten jakautuminen: kaupunki 9 000, valtio 9 000
- Lisäksi kunnalle kustannuksia
 - lastensuojelusta,
 - päihdeongelmista
 - mielenterveysongelmista ja
 - rikollisuudesta.

SIB-MALLI

1. Mahdollisuus tarjota edistäviä ja ehkäiseviä palveluja.
Ei ole mahdollista lisätä loputtomiin korjaavan toiminnan budjettia.
> haetaan uusia malleja ehkäisevän työn rahoittamiselle.
2. Taloudellisesti riskitön rahoitus toteutukselle.
3. Mallinnus lasten ja nuorten ongelmien juurisyistä.
4. Pitkäjänteistä, räätälöityä tukea (10 vuoden periodi).
5. Ostetaan tuloksia, ei suoritteita.
6. Tärkeänä tavoitteena myös omien toimintamallien sekä toimialojen ja organisaatioiden välisen yhteistyön kehittäminen.

Rekisteritutkimus: Toisen asteen keskeyttämiseen yhteydessä olevat tekijät Jyväskylän kaupunki, 2019

Jyväskylän kaupungin sivistyspalvelut ja sosiaali- ja terveystieteiden palvelut

Petri Hilli, Sitra

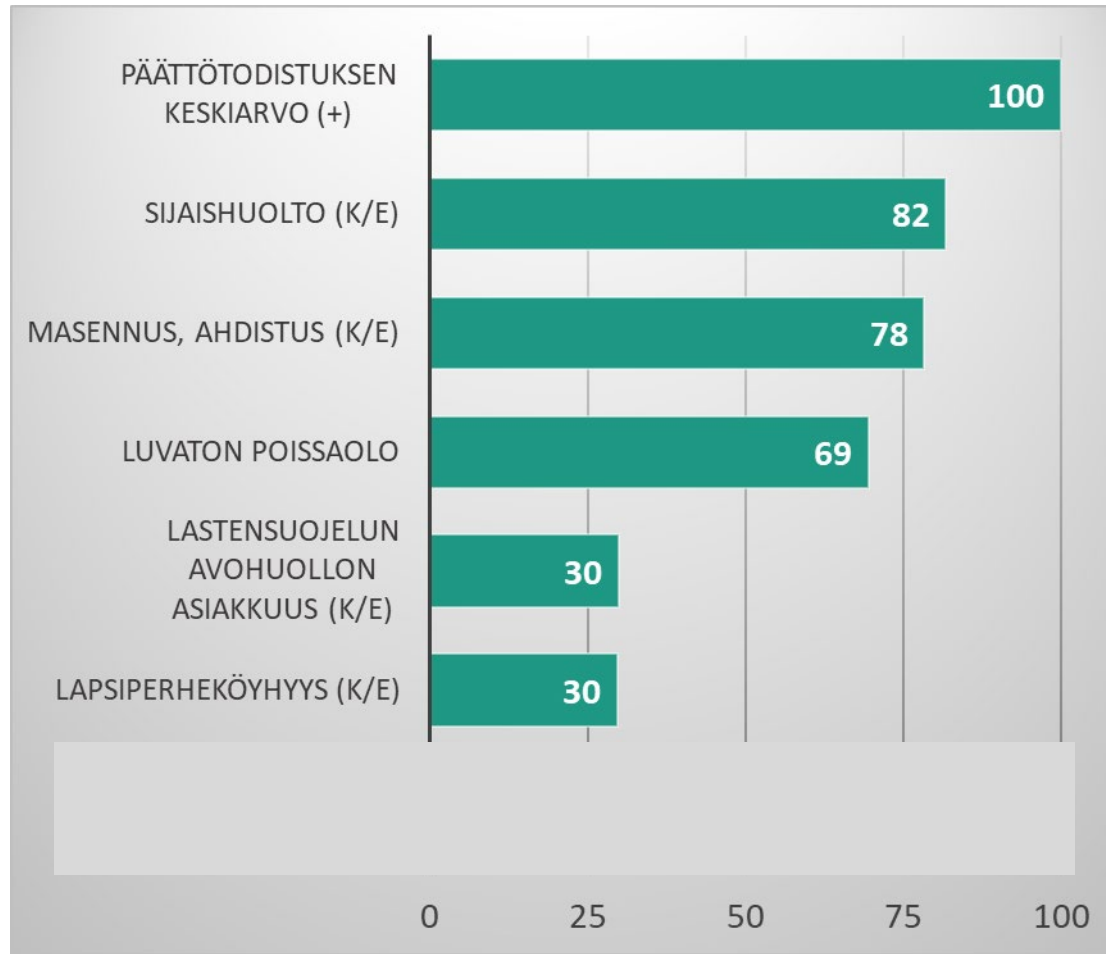
Hannu Pahkala, Steamlane Oy

TO TEUTETTIIN KONEOPPIMISEN MALLI JYVÄSKYLÄN SIB –HANKKEEN TUEKSI

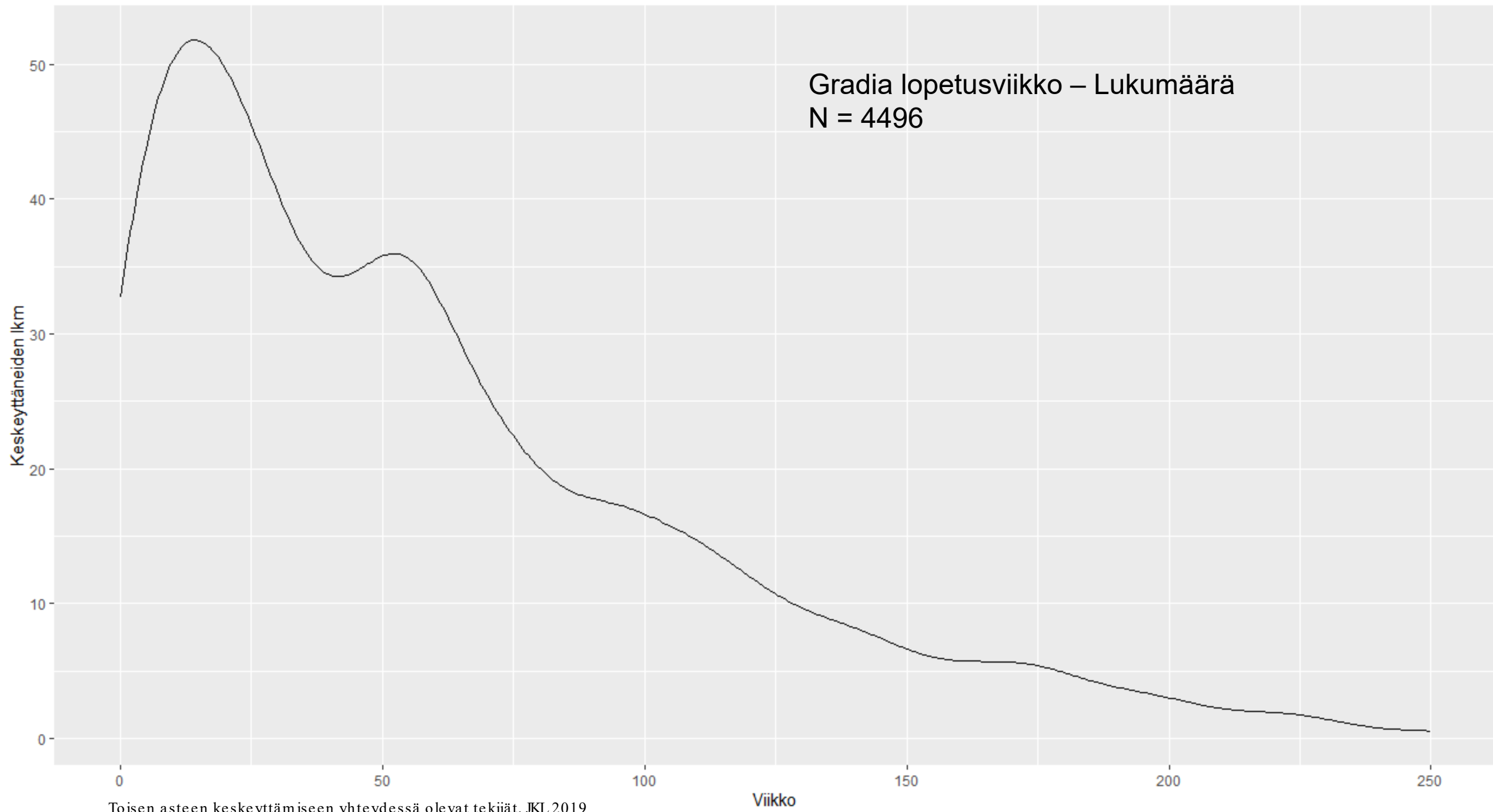
- Jyväskylän SIB-hankkeen tueksi tehtiin **koneoppimisen malli**, joka ennusti nuoren tietojen perusteella valmistuuko hän toisen asteen opinnoista (Gradia). Kysyttiin siis, mitkä tekijät ovat yhteydessä toisen asteen opintojen keskeytymisen.
- Mallin toteutti **Steamlane**. Hankkeen rahoitti
 - **Sitra**: data-analyysit ja koneoppimisen malli
 - **Jyväskylän kaupunki**: raaka-datan kyselyt eri järjestelmistä
- Mallin lähtötietoina käytettiin
 - Peruskouludataa
 - Peruskouluajan terveystietoa
 - Sosiaalipalveluiden päätösdataa
 - Toisen asteen opiskeludataa
 - Perheneuvolan dataa
- Data **anonymisoitiin** ennen jatkokäsittelyä ja koneoppimisen mallin rakentamista

YHTEEN VETO TULOKSISTA

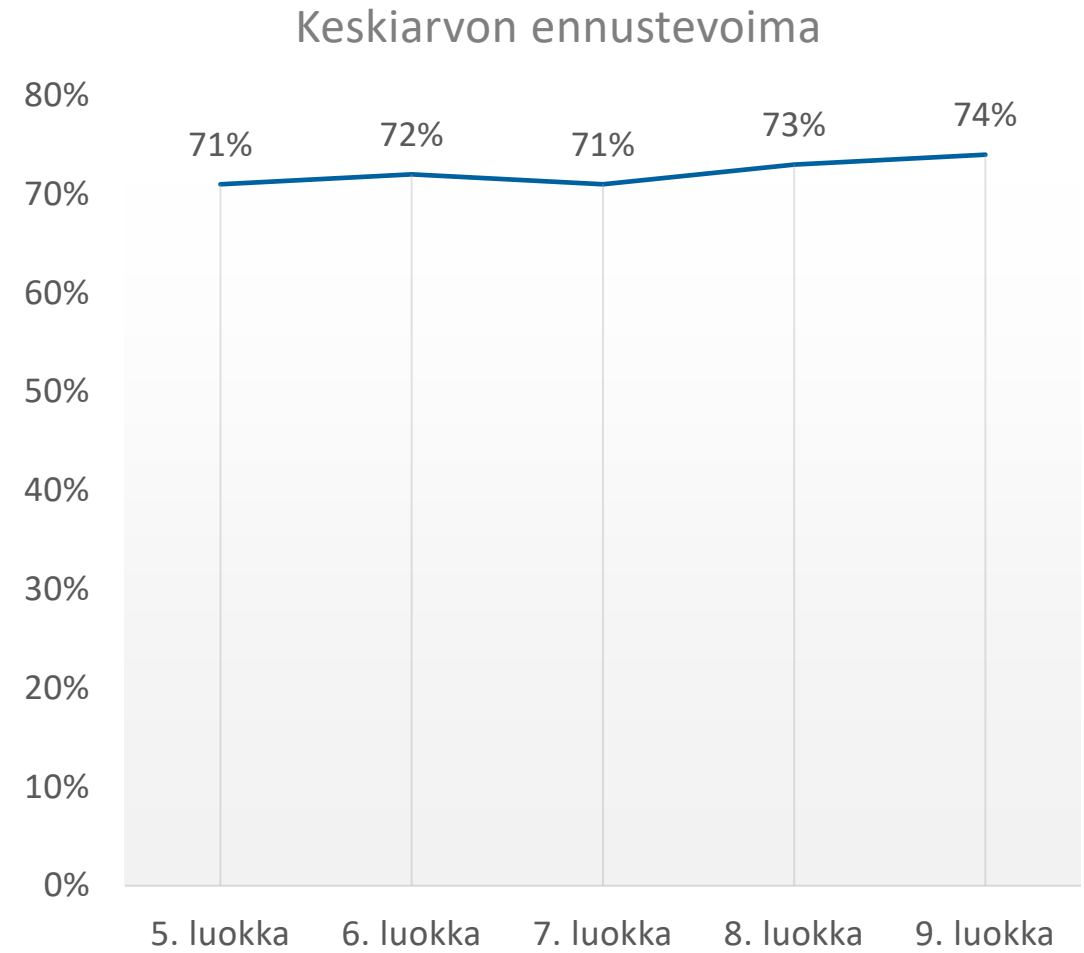

- Seulottiin noin sadasta sosiaali- ja terveystalveluiden sekä peruskouluajan muuttujasta ja niiden yhdistelmistä ne jotka parhaiten ennustavat toisen asteen opintojen keskeyttämistä

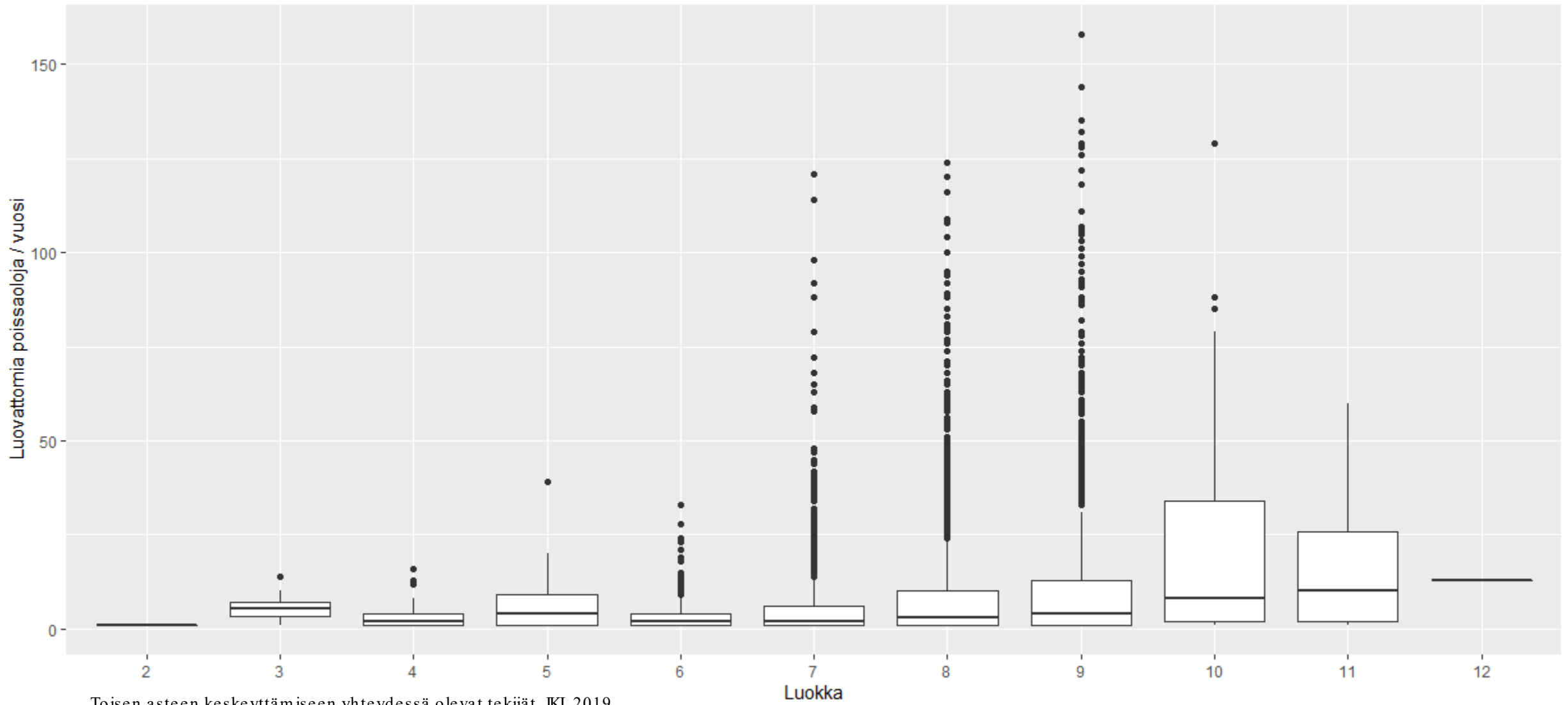

KESKIARVO VIESTII VAIKEUKSISTA JO AIKAISESSA VAIHEESSA

- Oletus oli että keskiarvo ilmiiintyy merkittäväksi tekijäksi 8 – 9 luokilla
- Tämä oletus oli väärä
- Keskiarvo ennustaa Gradiassa keskeyttämistä jo 5-luokalta alkaen
- Ennustetarkkuus hieman paranee kun ennusteen aikajänne lyhenee

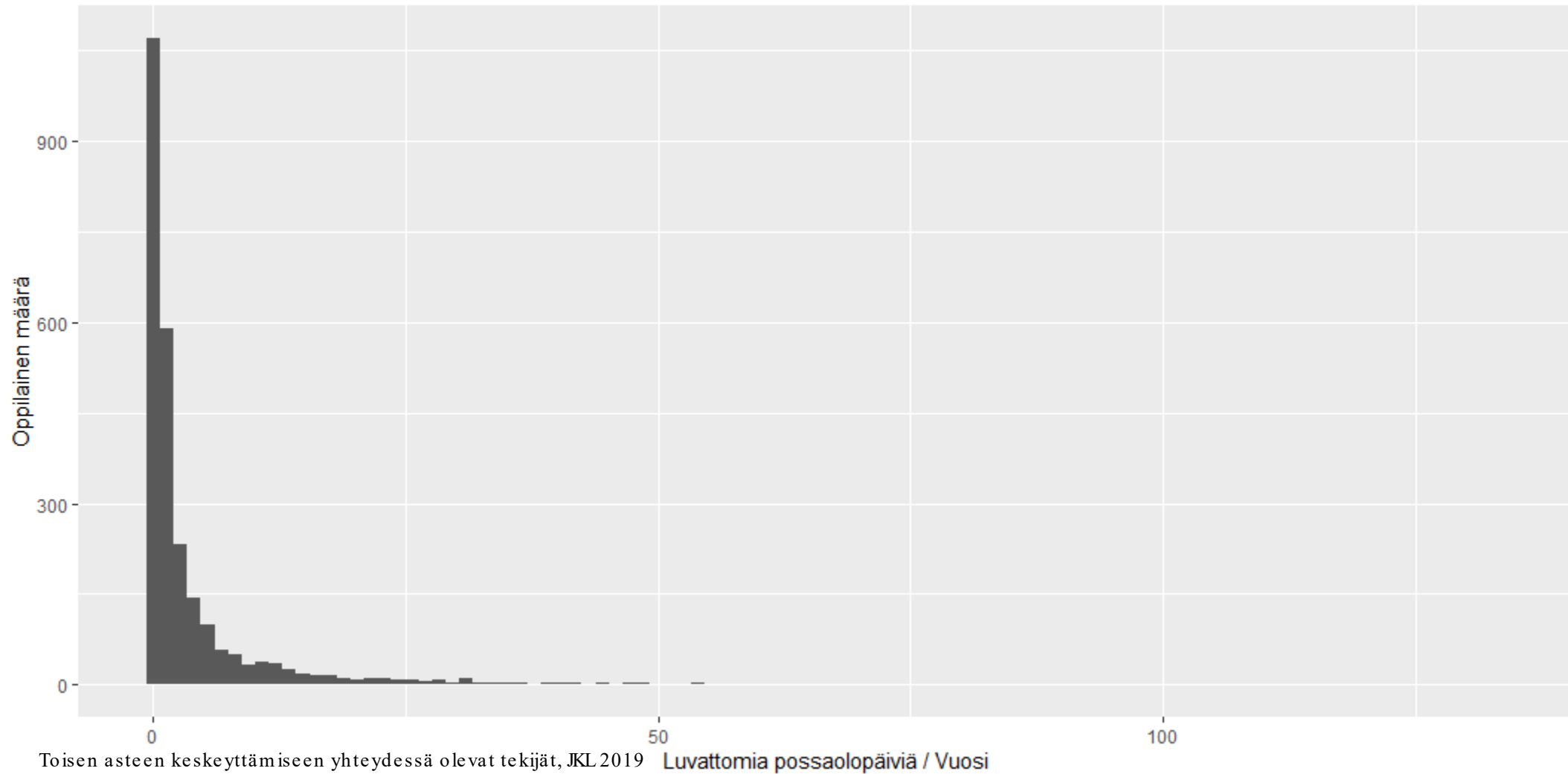

LUVATTOMIA POISSAOLOJA LUOKITTAIN

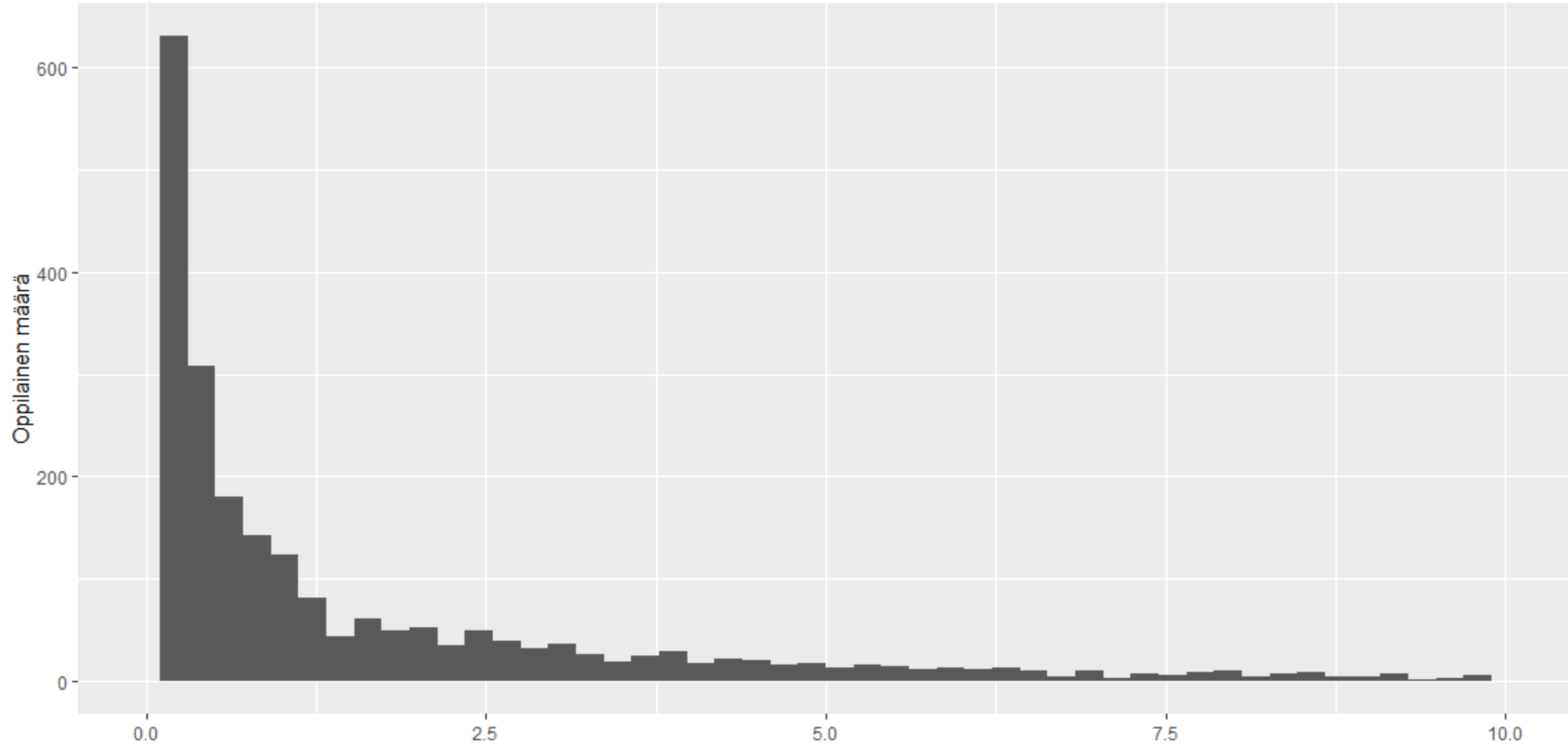
Toisen asteen keskeyttämiseen yhteydessä olevat tekijät, JKL 2019

LUVATTOMIA POISSAOLOJA

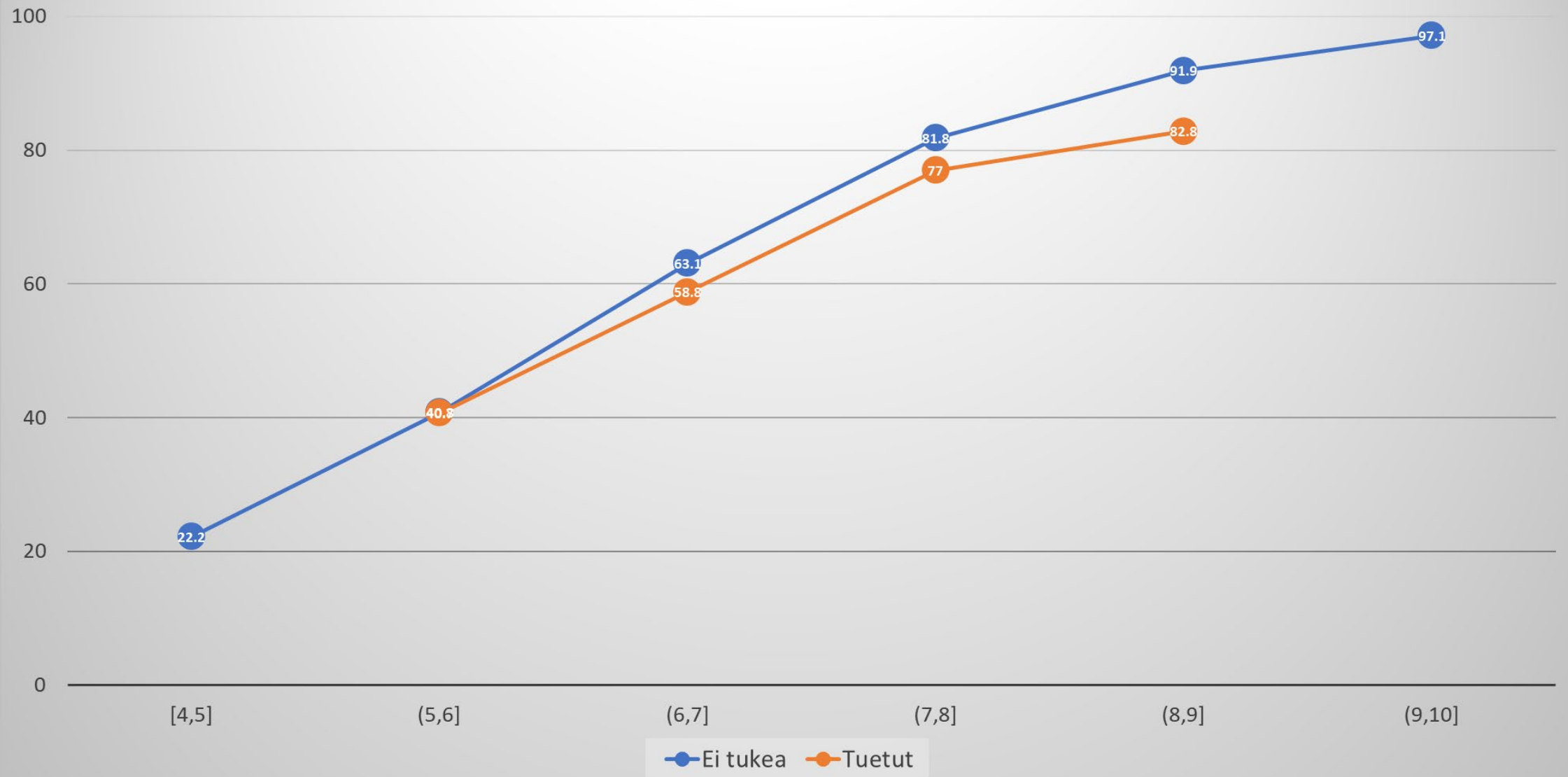

LUVATTOMIA POISSAOLOJA (ZOOM 0-10 POISSAOLOA / VUOSI)

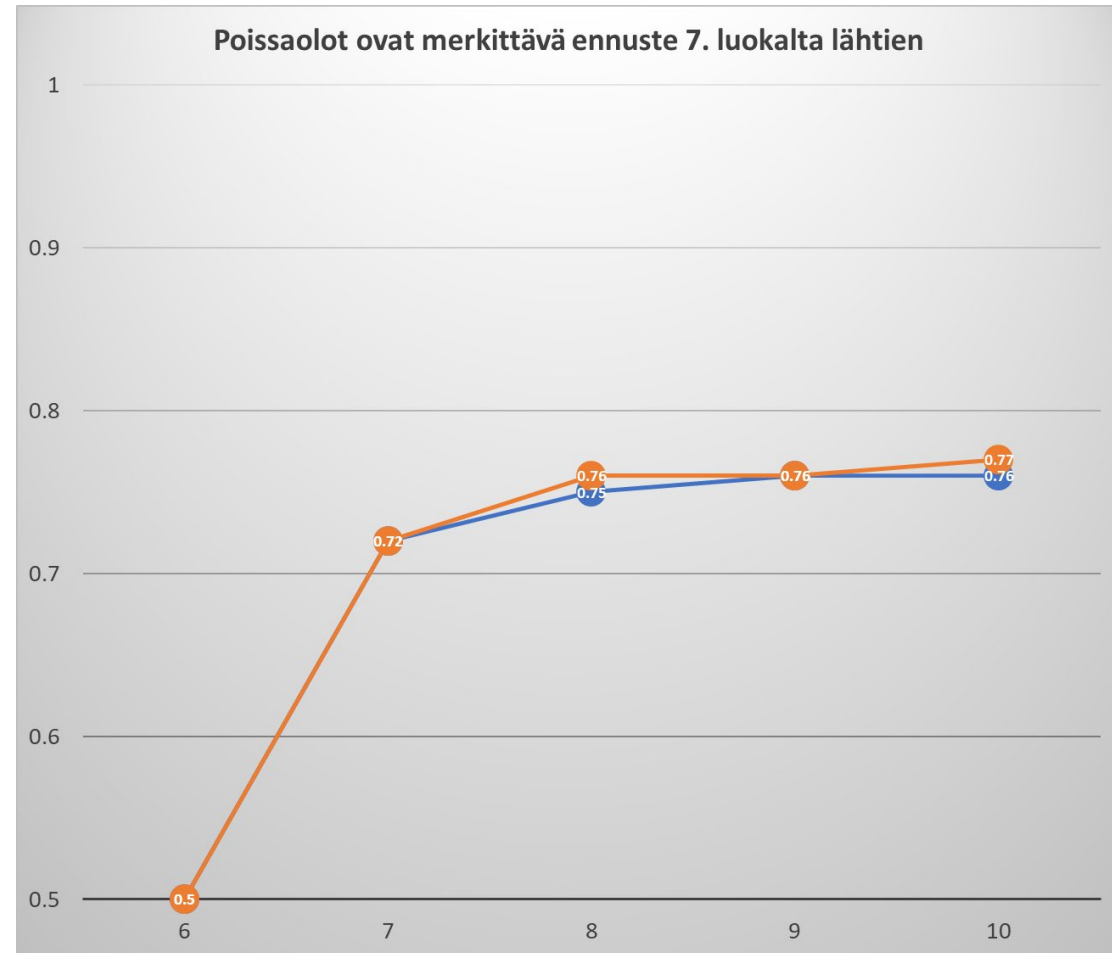
JO KAHDEKSAN LUVATONTA POISSAOLOKERTAA VUODESSA PERUSKOULUSSA ALKAA ENNAKOIDA TOISEN ASTEEN KESKEYTYSTÄ.

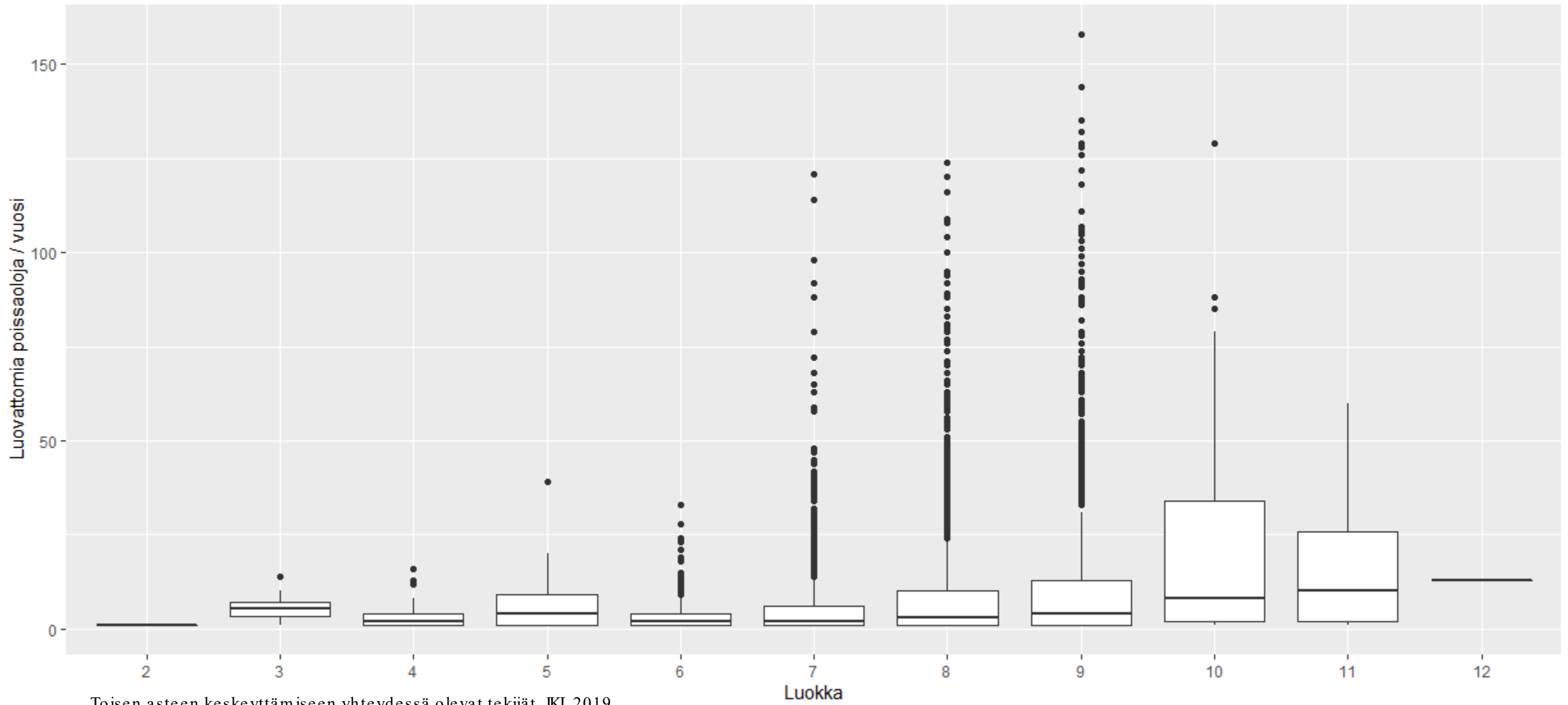
Gradia läpäisy % eri päättötodistuksen keskiarvoilla
Tuetut vs Ei tuetut

LUVATTOMAT POISSAOLOT ALKAVAT ENNUSTAA TOISEN ASTEEN OPINTOJEN KESKEYTYSTÄ 7. LUOKALTA LÄHTIEN

LUVATTOMIA POISSAOLOJA LUOKITTAIN

LUVATTOMAT POISSAOLOT (YLI 7 KRT), LV 2018-19

Koulu 1

- 7. luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 17 %
 - Alle 7 ka, kevät: 41 %
 - Yli 7 ka, syksy: 0 %
 - Yli 7 ka, kevät: 1 %
- 8. luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 31 %
 - Alle 7 ka, kevät: 49 %
 - Yli 7 ka, syksy: 2 %
 - Yli 7 ka, kevät: 8 %
- 9. luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 38 %
 - Alle 7 ka, kevät: 54 %
 - Yli 7 ka, syksy: 3 %
 - Yli 7 ka, kevät: 11 %

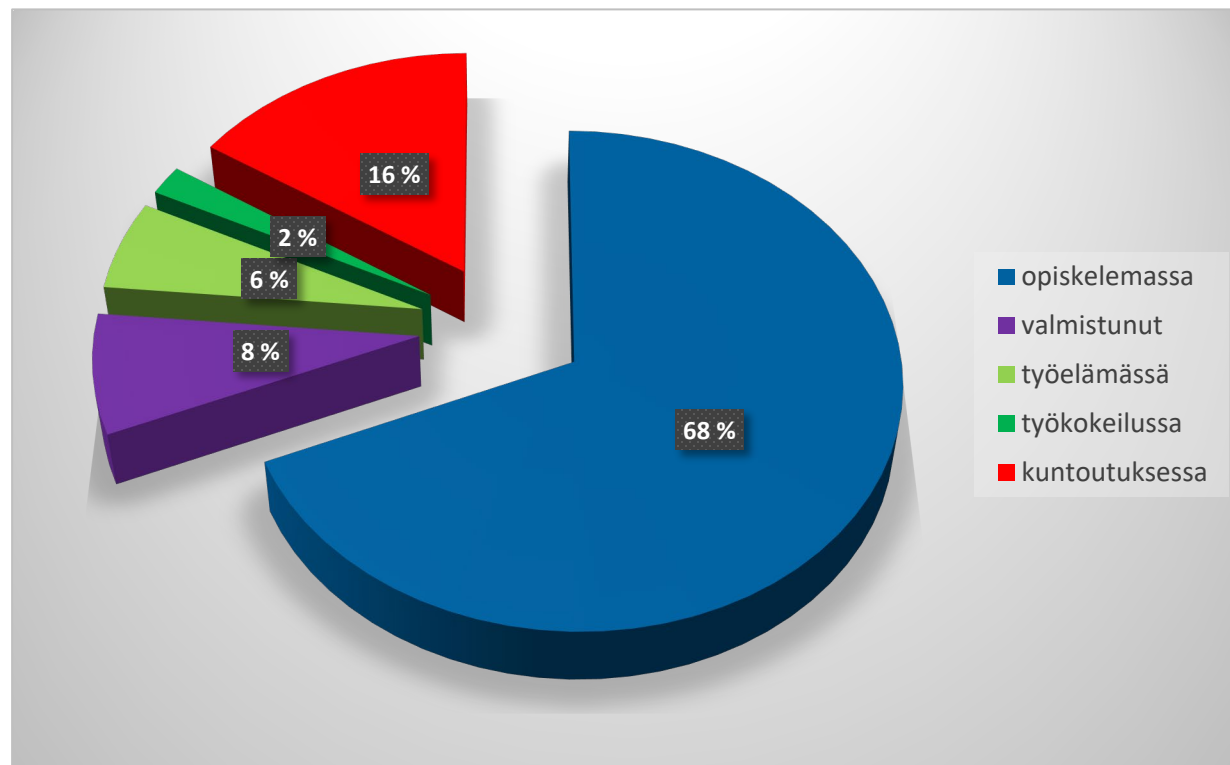
Koulu 2

- 7 luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 35 %
 - Alle 7 ka, kevät: 53 %
 - Yli 7 ka, syksy: 10 %
 - Yli 7 ka, kevät: 5 %
- 8. luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 22 %
 - Alle 7 ka, kevät: 64 %
 - Yli 7 ka, syksy: 2 %
 - Yli 7 ka, kevät: 7 %
- 9. luokkalaiset
 - Alle 7 ka, syksy: 46 %
 - Alle 7 ka, kevät: 75 %
 - Yli 7 ka, syksy: 4 %
 - Yli 7 ka, kevät: 15 %

Petri Hilli, Työ- ja elinkeinoministeriö • www.tem.fi

NEUROPSYKOLOGISISSA TUTKIMUKSISSA KÄYNEIDEN NUORTEN SIJOITTUMINEN AIEMMASSA HANKKEESSA JYVÄSKYLÄSSÄ

ILMAN TUTKIMUKSIA JA TUKEA KAIKKI OLISIVAT PUDONNEET

JYVÄSKYLÄN OSAHANKE

- Kohderyhmät ja toimenpiteet määritelty edellä esitellyn, vuonna 2019 tehdyn rekisteritutkimuksen perusteella (Steamlane).
- **Toisen asteen interventio** 50 nuorta lukuvuosina 2020-21 - 2023-24 eri vuosikursseilta
 - Nuoria, joilla on suuria haasteita. Selvitetään pulmat ja tuetaan (usein neuropsykologisia ongelmia).
 - Rinnallakulkeminen
 - Tavoitteena valmistuminen ja työllistyminen.
 - Oletuksena 70 % osallistuneista saa tutkinnon ja 56 % työllistyy.

JYVÄSKYLÄN OSAHANKE

- **Perusopetuksen interventio** noin 75 lasta vuosittain, vuosina 2021 – 2025, 6. lk alkaen
 - Sijoitettuja tai kohonnut riski sijoitukseen.
 - Koulumenestys on eri syistä heikko (ka < 7), ja riski luvattomille poissaoloille on kohonnut.
 - Tuki voi kohdistua yksilöihin, perheisiin tai olla luonteeltaan yhteisöllistä.
 - Tavoitteena paremmat valmiudet toisen asteen koulutukseen.
 - Oletuksena 50 %:n tulos.
- Yht. max. 575 lasta ja nuorta kohderyhmissä koko hankeaikana.

Tulospalkkioiden perusteet

Palkkioperusteet toisen asteen nuorten ryhmässä ovat

- toisen asteen tutkinto
- työllisyys
- korkeakouluopinnot

Palkkioperusteet perusopetuksen ryhmissä ovat

- Luvattomat poissaolot eivät nouse yli 8 krt/v
 - Keskiarvo pysyy samana tai nousee
 - Sijoituksia ei tarvita
-
- Maksuperusteiden taustalla on tilastollinen ennuste siitä, miten kohderyhmän lasten ja nuorten koulutuksen ja työllisyyden kehityskulku toteutuisi nykyisillä toimenpiteillä (Petri Hilli, TEM).
 - Hyötyjen laskenta tulonsiirroista perustuu erotukseen, kuinka paljon enemmän perusasteen varassa oleva käyttää yhteiskunnan varoja kuin 2. asteen koulutuksen omaava ja kuinka paljon vähemmän hän maksaa veroja elinkaarensa aikana.

JYVÄSKYLÄ

HANKETTA SEURATAAN ERI TAVOIN

- Palvelutuottajien oma seuranta
 - Tulostähti ja 3X10D

- Palkkioperusteiden seuranta
 - Ensimmäinen tarkistus tammikuussa 2022, valmistuneet SIB-nuoret, toinen aste.

- THL:n kustannusvaikuttavuustutkimus
 - Tutkimus alkamassa (tutkimusluvat, tiedotteet, osallistujien suostumukset)

JOS TAVOITTEET SAAVUTETAAN

- Nuorten hyvinvointi lisääntyy (vähentää painetta palveluissa)
 - Toisen asteen läpäisy paranee (kasvattaa Gradian valtionosuutta)
 - NEET-nuoret vähenevät pitkällä aikavälillä (lieveilmiöt vähenevät)
- Kaupungin talouden kannalta
- toimeentulotukikulut pienenevät (alle 25-vuotiaat eivät ole työmarkkinatuen piirissä, jos ei tutkintoa)
 - kunnallisverotulot lisääntyvät
 - Työmarkkinatuen kuntaosuudet pienenevät
 - lastensuojelun sijaishuollon kustannukset pienenevät
 - muut sosiaali- ja terveydenhuollon kulut pienenevät
 - rikollisuudesta aiheutuvat kulut pienenevät

Uusien toimintatapojen testaaminen ja kehittäminen

Valtio saa saman verran hyötyjä kuin Jyväskylä

TÄMÄN HETKEN TILANNE

- Toisen asteen interventio on alkanut keväällä 2021.
 - Noin 20 nuorta mukana tässä vaiheessa.
 - Palveluntuottajana HDL:n Vamos.
- Perusopetuksen interventio on juuri alkamassa.
 - Ensimmäiset lapset/perheet ovat tulossa mukaan hankkeeseen
 - Palveluntuottajana Nuorten Ystävät ja menetelmänä mm. Vanhempien Akatemia.
- Palveluita koordinoi LSKL:n projektipäällikkö Riikka Westman.
- Yhteistyö opiskelu- ja oppilashuollon, opetuksen, sivistys- ja sote-palveluiden sekä palveluntuottajien ja koordinaattorin kesken.

JYVÄSKYLÄ

KIITOS!